

Андрій ЧЕРНОВСЬКИЙ,
учитель географії
Славутської гімназії «Успіх»

*природнича
освітня галузь
(географія)*

Від знаннєвої моделі до компетентнісної: досвід пілотування НУШ у викладанні географії

Участь в інноваційному всеукраїнському проєкті з розроблення та впровадження навчально-методичного забезпечення в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти стала для мене як учителя географії не лише професійним викликом, а й можливістю переосмислення власної педагогічної практики. 9-А клас працював у форматі пілотування протягом усього циклу базової середньої освіти, що дозволило простежити динаміку формування ключових і предметних компетентностей.

Головним методичним орієнтиром стала переорієнтація з передачі знань на організацію діяльності учнів. Навчальний процес будувався навколо проблемних запитань, дослідницьких завдань і практичних кейсів. Під час вивчення тем економічної географії учні моделювали економіко-географічні процеси, аналізували статистичні матеріали, визначали чинники розміщення виробництва та робили обґрунтовані висновки. Особливу увагу було приділено розвитку просторового мислення. Робота з картографічними матеріалами перейшла від репродуктивного читання карти до аналітичного тлумачення просторових закономірностей. Учні виконували завдання на порівняння регіональних диспропорцій, виявлення причин територіальної концентрації виробництва, оцінювання впливу природних і соціально-економічних чинників на господарський розвиток.

У процесі пілотування активно впроваджувалися елементи STEM-підходу. Географічні теми поєднувалися з аналізом реальних даних, побудовою графіків, розрахунками показників, інтерпретацією статистики. Це сприяло формуванню в учнів умінь працювати з інформацією, здійснювати кількісний аналіз та аргументовано представляти результати дослідження. Проєктна діяльність

стала одним із ключових інструментів формування компетентностей. Учні виконували мініпроєкти, пов'язані з оцінкою інвестиційної привабливості регіонів, аналізом транспортної інфраструктури та визначенням перспектив розвитку галузей господарства. Вони самостійно добирали джерела інформації, критично оцінювали їх, формували висновки та презентували результати.

Важливою складовою інноваційного процесу стало формувальне оцінювання. Використовувалися чек-листи, критерії успіху, самооцінювання та взаємооцінювання. Зворотний зв'язок надавався щодо процесу виконання завдання, що дозволило змістити акцент із контролю на підтримку навчального поступу.

Отже, за результатами п'ятирічного пілотування можна констатувати позитивну динаміку у сформованості предметної та ключових компетентностей. Учні демонструють здатність застосовувати географічні знання в нових ситуаціях, аргументовано пояснювати просторові явища, працювати з різними типами інформації. Зросла їхня навчальна автономія та відповідальність за результати власної діяльності.

Пілотування суттєво вплинуло і на мою професійну позицію. Роль учителя трансформувалася з носія інформації в модератора освітнього процесу, фасилітатора навчальної діяльності. Такий підхід забезпечує реальну реалізацію компетентнісної моделі освіти та відповідає сучасним викликам розвитку базової середньої освіти.